

15872

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπέρ Μαντιθέου §§9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὧ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοῦς τριάκοντα μναῖς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

- 1) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι στις δοκιμασίες ο ομιλητής πρέπει κυρίως να αντικρούει με επιχειρήματα τις κατηγορίες των αντιπάλων, όπως συμβαίνει και στις άλλες δικαστικές διαμάχες.
- 2) Ο Μαντίθεος υπόσχεται ότι θα είναι σύντομος στην απολογία του.
- 3) Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι του παραχώρησε μεγαλύτερο μερίδιο από την πατρική περιουσία ο αδελφός του.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «**Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.**»: Σε ποιους αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**ὑμῶν**»; (μονάδες 2)
- 2) «**...διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως**»: Ποιο ιστορικό γεγονός υπαινίσσεται με τη φράση «**διὰ τὰς συμφορὰς τὰς τῆς πόλεως**»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

15872

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδης, *Ιστορία* §§1.23

Ο αρχαίος ιστορικός συγκρίνει τους Περσικούς πολέμους με τον Πελοποννησιακό πόλεμο με αφορμή τις επιπτώσεις που ο τελευταίος προκάλεσε στον αρχαιοελληνικό κόσμο.

Απ' όλα τα προηγούμενα πολεμικά γεγονότα, το μεγαλύτερο ήταν ο Περσικός πόλεμος, ο οποίος τερματίστηκε με δυο ναυμαχίες και δύο μάχες, ενώ ο σημερινός πόλεμος κράτησε παρά πολλά χρόνια και προκάλεσε τόσες συμφορές στην Ελλάδα, όσες δεν είχε ποτέ πάθει σε ανάλογο χρονικό διάστημα. Ποτέ άλλοτε δεν κυριεύτηκαν και δεν καταστράφηκαν τόσες πολιτείες είτε από βαρβάρους είτε από Έλληνες που πολεμούσαν μεταξύ τους. Σε πολλές, μάλιστα, πολιτείες, αφού καταστράφηκαν, εγκαταστάθηκε καινούργιος πληθυσμός. Ποτέ άλλοτε δεν έγιναν τόσες εξορίες και δεν σκοτώθηκαν τόσο άνθρωποι, είτε στον πόλεμο είτε σ' εμφυλίους σπαραγμούς. Εκτός απ' αυτό, πολλά από τα όσα αναφέρονται σε παλιές διηγήσεις, τα οποία όμως σπάνια επαληθεύονταν, έγιναν πιστευτά. Γιατί έγιναν πολλοί και καταστρεπτικοί σεισμοί και εκλείψεις ηλίου πολύ συχνότερες από όσες μπορούσαν να μνημονευτούν για τις παλιές εποχές. Μεγάλες ξηρασίες σημειώθηκαν σε πολλά μέρη και προκάλεσαν λιμούς και τέλος η φοβερή επιδημία, που προξένησε μεγάλες βλάβες και καταστροφή. Όλα αυτά έγιναν κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Μτφρ. Αγγ. Βλάχος

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. οἶδ'(α)	α. δέηση
2. δίκαιον	β. κλητική
3. Δέομαι	γ. δικαστήριο
4. ένειμάμην	δ. δικτάτορας
5. ἔγκλημα	ε. νομοθεσία
	ζ. είδηση
	η. εγκλεισμός

Μονάδες 10

15872

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Απολογία Σωκράτους* 30a5-30c4

(έκδ. του Burnet, J. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1967)

Ο Σωκράτης απολογείται στο δικαστήριο της Ηλιαίας. Με την απολογία του, όπως μας την παρουσιάζει ο Πλάτωνας, ο Σωκράτης ανάμεσα στα άλλα θέλει να εξηγήσει στους δικαστές ότι δεν έκανε παρά αυτό που νόμιζε ότι τον πρόσταζε ο θεός, απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς του Άνουτου (: ένας από τους κατηγορούς του Σωκράτη).

Ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε, καὶ ἐγὼ οἶμαι οὐδὲν πω ὑμῖν μείζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μῆτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι μῆτε χρημάτων πρότερον μηδὲ οὕτω σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς ἀρίστη ἔσται, λέγων ὅτι «Οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ». **Εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἂν εἶη βλαβερά·** εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει. Πρὸς ταῦτα, φαίην ἄν, «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἄνυτῳ ἢ μή, καὶ ἢ ἀφίετέ με ἢ μή, ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσαντος ἄλλα, οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι». Μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐμμείνατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν, μὴ θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω ἀλλ' ἀκούειν· καὶ γάρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὀνήσεσθε ἀκούοντες.

περιέρχομαι: γυρίζω εδώ κι εκεί

ὀνήσεσθε: θα ωφεληθείτε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ταῦτα γὰρ κελεύει ... καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

τῷ θεῷ: είναι ΣΤΟ

σωμάτων: είναι ΣΤΟ

ἅπαντα: είναι ΣΤΟ

ταῦτα: είναι ΣΤΟ

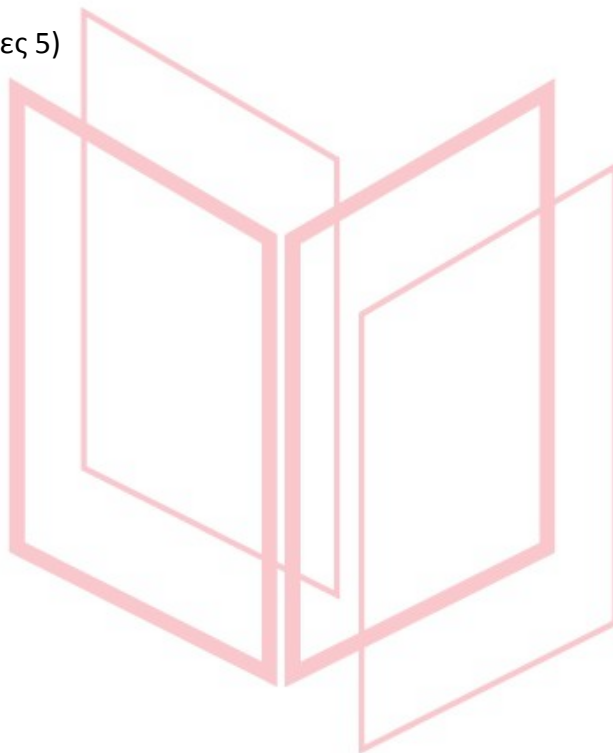
15872

τεθνάναι: είναι ΣΤΟ

(μονάδες 5)

β. «Εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἂν εἴη βλαβερά.» Ο Σωκράτης διατυπώνει έναν υποθετικό λόγο στο πλαίσιο της απολογίας του. Να διακρίνετε την υπόθεση από την απόδοση και να τον χαρακτηρίσετε ως προς το είδος του αιτιολογώντας την απάντησή σας. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15872-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

A1.

α.

1) – Λ: ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι

2) – Σ: Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

3) – Λ: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων

β.

1) Με την αντωνυμία «**ὑμῶν**» ο Μαντίθεος αναφέρεται στους βουλευτές.

2) Με τη φράση «**διὰ τὰς συμφορὰς τὰς τῆς πόλεως**» αναφέρεται στις καταστροφές σε ἐμπυχο και ἀψυχο υλικό που προκάλεσε ο Πελοποννησιακός πόλεμος.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδης, Ἱστορία §§1.23

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στις επιπτώσεις του Πελοποννησιακού πολέμου. Ο Μαντίθεος επικαλεῖται αυτές τις επιπτώσεις προκειμένου να δικαιολογήσει την κακή οικονομική κατάσταση του πατέρα του. Ἐτσι, το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεῖ ως ἐμβάθυνση στη συγκεκριμένη ιστορική αναφορά του Μαντίθεου.

B4.

1-ζ, 2-γ, 3-α, 4-ε, 5-β

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Ἀπολογία Σωκράτους 30a5-30c4

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γιατί αυτή είναι η εντολή του θεού, κατάλαβέ το καλά, και εγώ πιστεύω ότι κανένα μεγαλύτερο αγαθό για σας δεν υπήρξε ως τώρα στην πόλη από την υπηρεσία μου στον θεό. Γιατί εγώ γυρίζω εδώ και εκεί χωρίς να κάνω τίποτε άλλο από το να προσπαθώ να πείσω νεότερους και ηλικιωμένους ανάμεσά σας να μη φροντίζουν προηγουμένως μήτε για τα σώματα μήτε για τα χρήματα μήτε [για

Γιατί, να το ξέρετε καλά, αυτά διατάζει ο θεός και εγώ νομίζω ότι ποτέ δεν υπήρξε μεγαλύτερο καλό για την πόλη από τη δική μου δραστηριότητα στην υπηρεσία του θεού. Γιατί εγώ δεν κάνω τίποτε άλλο από το να τριγυρίζω και να προσπαθώ να σας πείσω όλους, νέους και γέρους, να μη φροντίζετε πρώτα απ' όλα και με τόσο ζήλο για το σώμα σας και για τα χρήματα, αλλά για το πώς θα κάνετε την ψυχή σας όσο το δυνατόν

15872-Λύση

τίποτε άλλο] τόσο πολύ όσο για την ψυχή πώς θα γίνει όσο γίνεται καλύτερη. Τους λέγω ότι η αρετή δεν γίνεται από τα χρήματα, αλλά τα χρήματα και όλα τα άλλα ανθρώπινα αγαθά, και ιδιωτικά και δημόσια, [γίνονται] από την αρετή. Αν λοιπόν λέγοντας αυτά διαφθείρω τους νέους, τότε είναι βλαβερά. Αν πάλι κάποιος σας λέγει ότι εγώ λέγω άλλα από αυτά, δεν λέγει την αλήθεια. Έναντι όλων αυτών», θα σας έλεγα «άνδρες Αθηναίοι, είτε πείθεσθε στον Άνυτο είτε όχι και είτε με αθώσετε είτε όχι, εγώ δεν κάνω άλλα [δεν θα αλλάξω τη στάση μου], ακόμη και αν πρόκειται να πεθάνω πολλές φορές». Μη θορυβείτε, άνδρες Αθηναίοι, αλλά μείνετε σταθεροί στις παρακλήσεις μου. Μη θορυβείτε για όσα λέγω, αλλά ακούτε, γιατί πιστεύω ότι, αν ακούτε, θα ωφεληθείτε.

Μτφρ. Ν.Ε. Τζιράκης. 2002.

Γ4.

α.

τῷ θεῷ: είναι ετερόπρωτος προσδιορισμός (δοτική αντικειμενική) στο *ὑπηρεσίαν*.

σωμάτων: είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο *ἐπιμελεῖσθαι*.

ἅπαντα: είναι (ομοιόπρωτος) κατηγορηματικός προσδιορισμός στο *ἀγαθὰ*.

ταῦτα: είναι σύστοιχο αντικείμενο στη μετοχή *λέγων*.

τεθνάναι: είναι αντικείμενο στο ρήμα *μέλλω* (τελικό απαρέμφατο).

β.

Υπόθεση: *Εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους* = Εἰ + οριστική ενεστώτα

Απόδοση: *ταῦτ' ἂν εἴη βλαβερά* = Δυνητική ευκτική

Ο υποθετικός λόγος που διατυπώνει ο Σωκράτης, δηλώνει το πραγματικό.

καλύτερη. Σας λέω ότι δεν δημιουργείται από τα χρήματα η αρετή αλλά από την αρετή τα χρήματα και όλα τα άλλα αγαθὰ των ανθρώπων, και στην ιδιωτική και στη δημόσια ζωή. Αν λοιπόν διαφθείρω τους νέους λέγοντας αυτά, τα λόγια μου ίσως και να είναι επιβλαβή. Αν όμως κάποιος ισχυρίζεται ότι διδάσκω άλλα και όχι αυτά, τότε λέει ανοησίες. Σε έναν τέτοιο ισχυρισμό θα απαντούσα: «Αθηναίοι, δεχθείτε τη θέση του Άνυτου ή μην τη δέχεστε και αθώστε με ή μη με αθώνετε. Εγώ πάντως δεν θα κάνω τίποτε άλλο από ό,τι έκανα ως τώρα, ακόμα και αν πρόκειται να πεθάνω πολλές φορές». Ησυχάστε, Αθηναίοι, και κάντε μου τη χάρη να τηρήσετε αυτό που σας παρακάλεσα, να ακούτε ήσυχα αυτά που λέω. Γιατί, όπως εγώ νομίζω, θα ωφεληθείτε, αν ακούσετε.

Μτφρ. Θ. Σαμαράς. 2003.

αληθινότητας

ΦΡΟΝΗΤΗΣΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15877

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

- 1) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι στις δοκιμασίες ο ομιλητής πρέπει κυρίως να αντικρούει με επιχειρήματα τις κατηγορίες των αντιπάλων, όπως συμβαίνει και στις άλλες δικαστικές διαμάχες.
- 2) Ο Μαντίθεος παρακαλεί για την εὐνοία των βουλευτῶν.
- 3) Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι, επειδή η περιουσία που κληρονόμησε ήταν μεγάλη, παραχώρησε μεγαλύτερο μερίδιο από την πατρική περιουσία στον αδελφό του.
- 4) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι μοίρασε την πατρική περιουσία έτσι ώστε ο ίδιος να πάρει ἴσο μερίδιο με τον αδελφό του.
- 5) Ο Μαντίθεος διατυπώνει την άποψη ότι δεν έδωσε στους συμπολίτες του ποτέ αφορμή για παράπονα ή για κατηγορίες εναντίον του.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Νόμοι 774c-d

Ο διάλογος διαδραματίζεται στην Κρήτη και στη συζήτηση παίρνουν μέρος ένας ανώνυμος Αθηναίος, ο Κρητικός Κλεινίας και ο Σπαρτιάτης Μέγγιλος. Θέμα του διαλόγου είναι η

15877

οικοδόμηση ενός φανταστικού πολιτεύματος, η εύρυθμη λειτουργία του οποίου εξαρτάται από μια ιδεατή νομοθεσία.

Για την προίκα μιλήσαμε και πιο μπροστά, αλλά ας επαναλάβουμε ότι ισότητα σημαίνει το να μη παίρνει, ούτε να δίνει κανείς, ούτε όταν παντρεύεται ο ίδιος, ούτε όταν παντρεύει την κόρη του γιατί δεν είναι δίκαιο να μένουν άγαμοι οι φτωχοί επειδή δεν έχουν χρήματα. Γιατί όλοι οι πολίτες έχουν τα απαραίτητα για να ζήσουν, και εκτός αυτού οι γυναίκες που δεν έχουν προίκα φέρνονται με λιγότερη αυθάδεια κι η συμπεριφορά των αντρών που θα τις παντρεύονται, για την προίκα τους, θα ήταν λιγότερο ταπεινωτική και δουλοπρεπής. Κι' όποιος υπακούει σ' αυτά, θα μπορεί να περηφανεύεται ότι έκαμε κάτι ωραίο· αυτός που δεν υπακούει ή παίρνει για προίκα φορέματα που αξίζουν πάνω από πενήντα δραχμές, ή πάνω από μία μνα ή πάνω από μιάμιση μνα ανάλογα με την οικονομική τάξη που ανήκουν – ή πάνω από την αξία δύο μνων όποιος ανήκει στην ανώτατη τάξη, θα γίνεται χρεωφειλέτης του δημοσίου για διπλάσιο ποσό, και το ποσό που έλαβε ή πήρε θα αφιερώνεται στην Ήρα και στο Δία κι ας το εισπράττουν οι ταμίες των δύο αυτών θεών, [...].

Μτφρ. Β. Μοσκόβης

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. πλείω	α. ανάληψη
2. άπολογεῖσθαι	β. πλεονεξία
3. καταλειφθείσης	γ. φόρεμα
4. συμφοράς	δ. διοίκηση
5. διώκηκα	ε. λιποτάκτης
	ζ. λεξικό
	η. δίωξη

Μονάδες 10

15877

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Ἐπιστολαί*, 324d –325a

(έκδ. του Burnet, J. Oxford University Press, 1903)

Στην έβδομη επιστολή του ο Πλάτων προχωρά στον απολογισμό του για τα τρία ταξίδια που είχε πραγματοποιήσει στη Σικελία. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα διατυπώνει την άποψή του για το καθεστώς των τριάκοντα τυράννων, άποψη που είχε ήδη διαμορφώσει, όταν πραγματοποίησε το πρώτο του ταξίδι στη Σικελία (390 ή 389 π.Χ.).

Τούτων [τῶν τριάκοντα] δὴ τινες οἰκεῖοί τε ὄντες καὶ γνῶριμοὶ ἐτύγγανον ἐμοί, καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν εὐθύς ὡς ἐπὶ προσήκοντα πράγματά με. Καὶ ἐγὼ θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθον ὑπὸ νεότητος· ὡήθην γὰρ αὐτοὺς ἕκ τινος ἀδίκου βίου ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας διοικήσειν δὴ τὴν πόλιν, ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, τί πράξειεν. Καὶ ὄρων δῆπου τοὺς ἄνδρας ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ χρυσὸν ἀποδείξαντας τὴν ἔμπροσθεν πολιτείαν —τά τε ἄλλα καὶ φίλον ἄνδρα ἐμοὶ πρεσβύτερον Σωκράτη, ὃν ἐγὼ σχεδὸν οὐκ ἂν αἰσχυνοίμην εἰπὼν δικαιοτάτον εἶναι τῶν τότε, ἐπὶ τινὰ τῶν πολιτῶν μεθ' ἐτέρων ἔπεμπον, βία ἄξοντα ὡς ἀποθανούμενον, ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτοῖς, εἴτε βούλοιτο εἴτε μὴ· ὁ δ' οὐκ ἐπέιθετο, πᾶν δὲ παρεκινδύνευσεν παθεῖν πρὶν ἀνοσίῳν αὐτοῖς ἔργων γενέσθαι κοινῶν — ἃ δὴ πάντα καθορῶν καὶ εἴ τιν' ἄλλα τοιαῦτα οὐ σμικρά, ἐδυσχέρανά τε καὶ ἐμαυτὸν ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν.

καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν εὐθύς ὡς ἐπὶ προσήκοντα πράγματά με: με παρακινούσαν, λοιπόν, εξαρχής να συμμετέχω στις ενέργειές τους, με τον ισχυρισμό ότι πρόκειται για πράγματα που μου ταιριάζουν

ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν: αποτραβήχτηκα ἀπὸ κείνα τα κακά

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ ὄρων δῆπου... ἀπὸ τῶν τότε κακῶν».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ὄντες: είναι στο

διοικήσειν: είναι στο

15877

χρυσόν: είναι στο

ἀποδείξαντας: είναι στο

τῶν πραγμάτων: είναι στο

ἄ: είναι στο

(μονάδες 6)

β. Να αναγνωρισθεί το είδος των προτάσεων που ακολουθούν: «ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν», «ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτοῖς» (μονάδες 4).

Μονάδες 10

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15877-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

A1.

1) – Λ: ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι

2) – Σ: Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.

3) – Λ: οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης ... πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων

4) – Λ: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων

5) – Σ: πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Νόμοι 774c-d

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στους λόγους για τους οποίους ο Πλάτωνας, στο πλαίσιο ενός φανταστικού πολιτεύματος με ιδεατή νομοθεσία, αντιτίθεται στο θεσμό της προίκας. Ο Μαντίθεος από την άλλη μεριά, αναφέρεται στο θεσμό της προίκας, επιχειρώντας να αποδείξει ότι, προικίζοντας επαρκῶς τις αδελφές του, έχει επιδείξει τη δέουσα συμπεριφορά σε ό,τι αφορά στον ιδιωτικό του βίο, ακολουθώντας το εθιμικό δίκαιο (αφού νομικά δεν ήταν υποχρεωμένος να προικίσει τις αδελφές του). Το παράλληλο κείμενο θα μπορούσε, επομένως, να αξιοποιηθεί προκειμένου να αναδειχθεί η αντιτιθέμενη στο εθιμικό δίκαιο πλατωνική θέση, καθώς και τα επιχειρήματα με τα οποία αυτή τεκμηριώνεται.

B4.

1-β, 2-ζ, 3-ε, 4-γ, 5-δ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Ἐπιστολαί, 324d –325a

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Μερικοί λοιπόν απ' αυτούς έτυχε να είναι συγγενείς και γνωστοί μου και μάλιστα αμέσως και επανειλημμένως με κάλεσαν να λάβω μέρος σαν σε κάτι πού δικαιωματικά μπορούσα να συμμερισθώ. Τότε εγώ έπαθα κάτι που δεν ήταν καθόλου παράξενο για τα

Μερικοί από αυτούς έτυχε να είναι συγγενείς και γνωστοί μου· με παρακινούσαν, λοιπόν, εξαρχής να συμμετέχω στις ενέργειές τους, με τον ισχυρισμό ότι πρόκειται για πράγματα που μου ταιριάζουν. Κι αυτό που μου συνέβη

15877-Λύση

νειάτα μου· πίστεψα δηλαδή, πως θα οδηγήσουν την πόλη από μια ζωή άδικη σ' ένα δίκαιο τρόπο ζωής κι έτσι θα την κυβερνήσουν· τους παρακολουθούσα λοιπόν με μεγάλη προσοχή, να ιδώ τι θα κάνουν. Και καθώς έβλεπα ότι οι άνθρωποι εκείνοι μέσα σε λίγον καιρό έκαναν να φανεί χρυσάφι το προηγούμενο πολίτευμα — εκτός απ' τα άλλα, έστειλαν το φίλο μου, τον αρκετά ηλικιωμένο Σωκράτη, που γι' αυτόν εγώ δε θα δίσταζα να πω ότι ήταν ο δικαιότερος άνθρωπος της εποχής του, τον έστειλαν μαζί με άλλους σε κάποιον πολίτη για να τον συλλάβει και να τον οδηγήσει διά της βίας στο θάνατο· κι αυτό βέβαια για να έχει λάβει μέρος στις ενέργειες τους, είτε ήθελε, είτε όχι· εκείνος όμως δεν εννοούσε να πεισθεί και προτίμησε να κινδυνεύσει να πάθει οτιδήποτε, παρά να γίνει συνεργός τους σε ανόσιες πράξεις. Καθώς λοιπόν τα έβλεπα όλ' αυτά και μερικά άλλα παρόμοια, όχι ασήμαντα, αγανάκτησα κι αποτραβήχτηκα από κείνα τα κακά.

Μτφρ. Η.Ε. Κορμπέτη. 1997.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γ4.

α.

ὄντες: κατηγορηματική μετοχή στο τινες (από το ρήμα *ἐτύγχανον*)

διοικήσειν: αντικείμενο (ειδικό απαρέμφατο) στο *ῥήθη*ν

χρυσὸν: κατηγορούμενο στο (αντικείμενο) *τήν ... πολιτείαν*

τότε δεν είναι καθόλου παράξενο για έναν νέο άνθρωπο· πίστεψα, δηλαδή, ότι αυτοί θα διοικήσουν την πόλη οδηγώντας την από έναν άδικο σε έναν δίκαιο τρόπο ζωής και γι' αυτό είχα έντονα στραμμένη την προσοχή μου σ' αυτούς, για να δω τις μελλοντικές ενέργειές τους. Βλέποντας, λοιπόν, ότι οι συγκεκριμένοι άνδρες, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, έκαναν να φαίνεται χρυσάφι η προηγούμενη μορφή πολιτεύματος —εκτός των άλλων, και τον φίλο μου, τον αρκετά ηλικιωμένο Σωκράτη, για τον οποίο εγώ δεν θα δίσταζα να πω κατηγορηματικά ότι ήταν ο πιο δίκαιος από τους τότε πολίτες, τον έστειλαν μαζί με άλλους να φέρει με τη βία κάποιον πολίτη, για να θανατωθεί· στόχος τους ήταν να τον κάνουν, είτε ήθελε είτε όχι, συνένοχο στις ενέργειές τους· εκείνος όμως αρνούταν να υπακούσει και προτίμησε να διακινδυνεύσει να υποστεί κάθε συνέπεια, παρά να γίνει συνεργός σε ανίερες πράξεις— επειδή έβλεπα αυτά τα γεγονότα κι άλλα παρόμοια εξίσου σημαντικά, αγανακτούσα και απομακρυνόμουν από τις τότε εγκληματικές ενέργειες.

Μτφρ. Σ. Τσέλικας. 2006.

15877-Λύση

ἀποδείξαντας: κατηγορηματική μετοχή στο *τούς ἄνδρας* (από τη μετοχή *όρων*)

τῶν πραγμάτων: (άμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *μετέχου*

ἄ: αντικείμενο στη μετοχή *καθούων*

β.

ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν: δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση

ἵνα δὴ μετέχου τῶν πραγμάτων αὐτοῖς: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17189

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὧ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογία ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι οι δοκιμασίες διαφέρουν από τις άλλες δικαστικές διαμάχες.
2. Ο Μαντίθεος παρακαλεί για την εύνοια των βουλευτών.
3. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι, επειδή η περιουσία που κληρονόμησε ήταν μεγάλη, πάντρεψε και τις δύο αδελφές του δίνοντας προίκα τριάντα μνες στην καθεμία.

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

1. «**δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω**»: Σε ποιον αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**ἐκατέρω**»; (μονάδες 2)
2. «**...ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων**»: Σε ποιον αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**ἐκεῖνον**»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

17189

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κ.Ε. Μπέης, Αλήθειες και μύθοι γύρω από την προίκα, απόσπασμα

Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από το άρθρο του καθηγητή της Νομικής Σχολής Αθηνών Κ.Ε. Μπέη με τίτλο «Αλήθειες και μύθοι γύρω από την προίκα» που πρωτοδημοσιεύθηκε στην εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* στις 29 Ιανουαρίου 1981. Διευκρινίζεται ότι ο θεσμός της προίκας ήταν σε ισχύ κατά την εποχή δημοσίευσης του άρθρου.

Έχει ωριμάσει πια η αντίληψη ότι ο θεσμός της προίκας είναι ταπεινωτικός για τη γυναίκα και επιβεβαιώνει την εξάρτησή της από τον άντρα. Κι αυτό είναι αλήθεια. Γιατί ο αστικός κώδικας, ρυθμίζοντας την προίκα, δεν καθιερώνει απλώς υποχρέωση του πατέρα (κι ύστερα απ' αυτόν, της μητέρας) να εφοδιάσει την κόρη του με τα απαραίτητα περιουσιακά εφόδια, για να μην είναι εξαρτημένη από την (καλή ή κακή) θέληση του άντρα. Προίκα, όπως λέει ο αστικός κώδικας, είναι η περιουσία (κινητά και ακίνητα) που δίνει η γυναίκα ή κάποιος άλλος (συνήθως ο πατέρας της) στον άντρα «προς ανακούφισιν των βαρών του γάμου». Τα βάρη αυτά, σύμφωνα με μια άλλη διάταξη, είναι αποκλειστική υποχρέωση του άντρα. Λοιπόν, αν δε γίνει ιδιαίτερη συμφωνία (και συνήθως δε γίνεται), ο άντρας αποκτάει την κυριότητα των μετρητών χρημάτων και των κινητών που δόθηκαν ως προίκα. Η γυναίκα δεν έχει κανένα ενεργό δικαίωμα πάνω σ' αυτά. Θα έχει, αν λυθεί ο γάμος της, για να της επιστραφεί. Σ' όλη τη διάρκεια του γάμου η προίκα δεν είναι δική της περιουσία, αλλά περιουσία του άντρα. (...) Με δυο λόγια: Αυτός είναι ο αφέντης. Στη γυναίκα δεν πέφτει λόγος.

Ανακτήθηκε (10/3/2022) από

<http://www.kostasbeys.gr/articles.php?s=3&mid=1096&mnu=1&id=22819>

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου με την κατάλληλη νεοελληνική λέξη που είναι **ετυμολογικά συγγενής** της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **Διδόναι:** Οι σημερινοί τεχνίτες προσπαθούν να συνεχίσουν την παμπάλαια ελληνική στην κατασκευή κοσμημάτων.
- **Ποιήσομαι:** Η ιστοσελίδα που διαβάζεις, δεν είναι αξιόπιστη, γιατί συχνά την αλήθεια.

- **καταλειφθείσης:** Το νερό είναι λιγοστό και η πόλη υποφέρει κάθε καλοκαίρι από
- **ένειμάμην:** Ο Δράκων και ο Σόλων ήταν οι μεγαλύτεροι της αρχαίας Αθήνας.
- **γενέσθαι:** Η Ελληνική Επανάσταση αποτελεί σημαντικό ιστορικό

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Συμπόσιον §§4.34-37.1

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1921, ανατ. 1971)

Το Συμπόσιον είναι ένα από τα σωκρατικά έργα του Ξενοφώντα, ένας διάλογος γραμμένος μεταξύ του 390 και 370 π.Χ. Ο Σωκράτης με μια συντροφιά διασκεδάζει και συζητάει για τον έρωτα. Κατά τη εξέλιξη του συμποσίου ο καθένας από τους συνδαιτυμόνες καλείται να κατονομάσει κάτι για το οποίο νιώθει υπερήφανος. Στο απόσπασμα γίνεται συζήτηση για τον πλούτο.

Ἄλλ' ἄγε δὴ, ἔφη ὁ Σωκράτης, σὺ αὖ λέγε ἡμῖν, ὦ Ἀντίσθενες, πῶς οὕτω βραχέα ἔχων μέγα φρονεῖς ἐπὶ πλούτῳ. Ὅτι νομίζω, ὦ ἄνδρες, τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἐν τῷ οἴκῳ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πενίαν ἔχειν ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς. Ὅρῳ γὰρ πολλοὺς μὲν ιδιώτας, οἳ πάνυ πολλὰ ἔχοντες χρήματα οὕτω πένεσθαι ἡγοῦνται ὥστε πάντα μὲν πόνον, πάντα δὲ κίνδυνον ὑποδύονται, ἐφ' ᾧ πλείω κτήσονται, οἷδα δὲ καὶ ἀδελφοὺς, οἳ τὰ ἴσα λαχόντες ὁ μὲν αὐτῶν τάρκοῦντα ἔχει καὶ περιττεύοντα τῆς δαπάνης, ὁ δὲ τοῦ παντός ἐνδεΐται· αἰσθάνομαι δὲ καὶ τυράννους τινάς, οἳ οὕτω πεινῶσι χρημάτων ὥστε ποιοῦσι πολὺ δεινότερα τῶν ἀπορωτάτων· δι' ἔνδειαν μὲν γὰρ δήπου οἳ μὲν κλέπτουσιν, οἳ δὲ τοιχωρυχοῦσιν, οἳ δὲ ἀνδραποδίζονται· τύραννοι δ' εἰσὶ τινες οἳ ὅλους μὲν οἴκους ἀναιροῦσιν, ἀθρόους δ' ἀποκτείνουσι, πολλάκις δὲ καὶ ὅλας πόλεις χρημάτων ἕνεκα ἐξανδραποδίζονται.

Ὅτι: Διότι

περιττεύοντα τῆς δαπάνης: περισσότερα από τα έξοδά του

τοιχωρυχοῦσιν: γίνονται διαρρήκτες

ἀνδραποδίζονται: υποδουλώνουν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ἄλλ' ἄγε δή, ... , ὁ δὲ τοῦ παντός ἐνδείται**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ἡμῖν:	εἶναι	στο
τοὺς ἀνθρώπους:	εἶναι	στο
ἔχειν:	εἶναι	στο
πάντα:	εἶναι	στο
τοῦ παντός:	εἶναι	στο
δι' ἔνδειαν:	εἶναι	στο

(μονάδες 6)

β. Να χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους τις προτάσεις που ακολουθούν: **οἱ οὕτω πεινώσι χρημάτων ὥστε ποιοῦσι πολὺ δεινότερα τῶν ἀπορωτάτων** (μονάδες 4).

Μονάδες 10

αἰμιπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

17189-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

A1.

α.

1. – Σ: ἔν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι.
2. – Σ: Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.
3. – Λ: οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοῦς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ

β.

- 1: Η αντωνυμία «ἐκατέρᾳ» αναφέρεται στο «ἀδελφὰς».
- 2: Η αντωνυμία «ἐκεῖνον» αναφέρεται στο «ἀδελφόν».

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Κ.Ε. Μπέης, *Αλήθειες και μύθοι γύρω από την προίκα*, απόσπασμα

Επισήμανση: Τα δύο κείμενα αναφέρονται στην υποχρέωση της οικογένειας να παρέχει προίκα στις κόρες της. Ειδικότερα, το κείμενο του Κ.Ε. Μπέη ασκεί κριτική στον θεσμό της προίκας και αναδεικνύει τον μειωτικό χαρακτήρα που έχει για την γυναίκα, καθώς ο αστικός κώδικας ρύθμιζε τα σχετικά και υποχρέωνε την οικογένεια να εφοδιάσει την κόρη με τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία. Μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί ως σχόλιο στην αντίληψη που εκφράζεται από τα λόγια του Μαντίθεου, ο οποίος θεωρεί ηθικό χρέος και τεκμήριο της προσήλωσής του στο οικογενειακό καθήκον την παροχή προίκας στις αδελφές του, παρά το γεγονός ότι δεν ήταν νομικά υποχρεωμένος να το κάνει. Επίσης, μπορεί να επισημανθεί το μεγάλο χρονικό διάστημα από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας κατά το οποίο η προίκα ήταν η επιβεβλημένη πρακτική για τον γάμο της γυναίκας.

B4.

παράδοση, παραποιεί, λειψυδρία, νομοθέτες, γεγονός

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, *Συμπόσιον* §§4.34-37.1

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

«Και τώρα», είπε ο Σωκράτης, «πες μας εσύ, Αντισθένη, γιατί, ενώ έχεις τόσο λίγα, καυχιέσαι για τον πλούτο σου». «Διότι, φίλοι μου, πιστεύω ότι οι άνθρωποι δεν έχουν τα πλούτη ή τη φτώχεια στο σπίτι

«Αλλά συ, Αντισθένη, είπε ο Σωκράτης, έλα λοιπόν πάλι και λέγε μας, πώς με τόση λίγη περιουσία υπερηφανεύεσαι για τον πλούτο σου». «Επειδή νομίζω, φίλοι μου, ότι οι άνθρωποι έχουν τον πλούτο και τη φτώχεια

17189-Λύση

τους αλλά στην ψυχή τους. Κι αυτό επειδή βλέπω πολλούς ιδιώτες οι οποίοι, μολονότι έχουν πολλά χρήματα, πιστεύουν ότι είναι τόσο φτωχοί, ώστε υποβάλλονται σε μύριους κόπους και κινδύνους για να αποκτήσουν περισσότερα· και ξέρω επίσης και αδελφούς που, αν και κληρονόμησαν ίσα μερίδια, ο ένας τους έχει αρκετά για να αντιμετωπίζει τις ανάγκες του και του μένει και περίσσευμα, ενώ ο άλλος στερείται τα πάντα· γνωρίζω εξάλλου και κάποιους τυράννους που έχουν τόση δίψα για χρήμα, ώστε διαπράττουν κακουργήματα φοβερότερα από τους φτωχότερους ανθρώπους του κόσμου· διότι η ανέχεια, πιστεύω, κάνει μερικούς κλέφτες, τοιχωρύχους ή ανδραποδιστές· υπάρχουν όμως και κάποιοι μονάρχες που καταστρέφουν ολόκληρες οικογένειες, θανατώνουν πλήθος ανθρώπους και πολλές φορές οδηγούν στη σκλαβιά πόλεις ολόκληρες για το χρήμα».

Μτφρ. Α. Σιδέρη. 2000.

Γ4.

α.

ήμῖν: είναι (έμμεσο) αντικείμενο στο ρήμα λέγε.

τοὺς ἀνθρώπους: είναι υποκείμενο στο απαρέμφατο ἔχειν (ετεροπροσωπία)

ἔχειν: είναι αντικείμενο στο ρήμα νομίζω (ειδικό απαρέμφατο).

πάντα: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος (κατηγορηματικός) προσδιορισμός στο πόνον.

τοῦ παντός: είναι αντικείμενο στο ρήμα ἐνδεΐται.

δι' ἔνδειαν: είναι επιρρηματικός (εμπρόθετος) προσδιορισμός της αιτίας στα κλέπτουσιν, τοιχωρυχοῦσιν, ἀνδραποδίζονται.

όχι στο σπίτι, αλλά στις ψυχές τους· επειδή βλέπω πολλούς ιδιώτες, οι οποίοι, ενώ έχουν πολλά χρήματα νομίζουν ότι είναι τόσο φτωχοί, ώστε αναλαμβάνουν παντός είδους κόπους και κινδύνους, για ν' αποκτήσουν περισσότερα. Γνωρίζω και αδελφούς, οι οποίοι, ενώ κληρονόμησαν ίση περιουσία, ο ένας από αυτούς έχει και όσα του είναι αρκετά για τη ζωή και περίσσευμα από τα έξοδά του, ενώ ο άλλος στερείται απ' όλα. Μαθαίνω ότι και μερικοί τύραννοι έχουν τόση δίψα για χρήματα ώστε φέρονται χειρότερα από τους πιο άπορους, γιατί, ως γνωστό, εξαιτίας της ένδειας άλλοι κλέβουν, άλλοι γίνονται διαρρήκτες, άλλοι κάνουν απαγωγές, ενώ υπάρχουν μερικοί τύραννοι, οι οποίοι ολόκληρες πόλεις υποδουλώνουν για τα χρήματα».

Μτφρ. Α.Ν. Διαμαντόπουλος. [1937] 1975.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

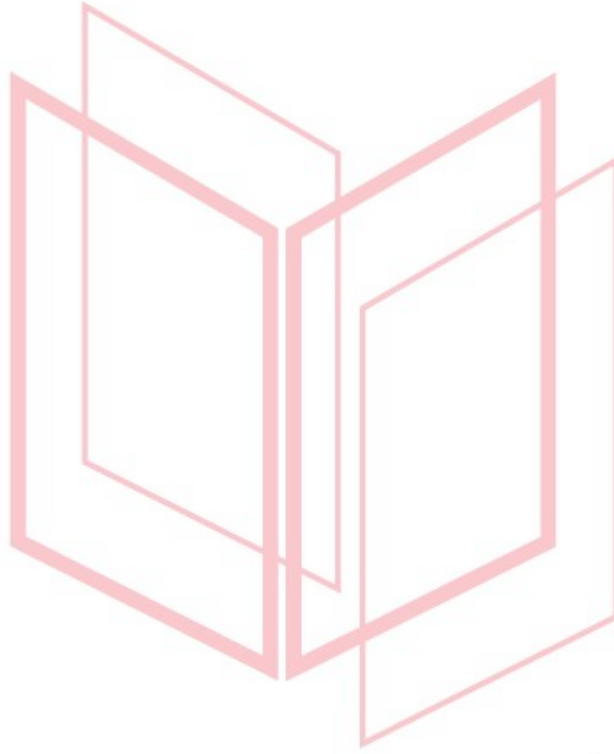
animitvisions

17189-Λύση

β.

«οἱ οὕτω πεινώσι χρημάτων»: Δευτερεύουσα αναφορική (ονοματική) πρόταση.

«ὥστε ποιοῦσι πολὺ δεινότερα τῶν ἀπορωτάτων»: Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική/αποτελεσματική πρόταση.

αἰμιπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18377

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαὶν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

- 1) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι στις δοκιμασίες ο ομιλητής πρέπει κυρίως να αντικρούει με επιχειρήματα τις κατηγορίες των αντιπάλων, όπως συμβαίνει και στις άλλες δικαστικές διαμάχες.
- 2) Ο Μαντίθεος υπόσχεται ότι θα είναι σύντομος στην απολογία του.
- 3) Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι του παραχώρησε μεγαλύτερο μερίδιο από την πατρική περιουσία ο αδελφός του.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.»: Σε ποιους αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «ὑμῶν»; (μονάδες 2)
- 2) «...διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως»: Ποιο ιστορικό γεγονός υπαινίσσεται με τη φράση «διὰ τὰς συμφορὰς τὰς τῆς πόλεως»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

18377

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κ.Ε. Μπέης, Αλήθειες και μύθοι γύρω από την προίκα, απόσπασμα

Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από το άρθρο του καθηγητή της Νομικής Σχολής Αθηνών Κ.Ε. Μπέη με τίτλο «Αλήθειες και μύθοι γύρω από την προίκα» που πρωτοδημοσιεύθηκε στην εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* στις 29 Ιανουαρίου 1981. Διευκρινίζεται ότι ο θεσμός της προίκας ήταν σε ισχύ κατά την εποχή δημοσίευσης του άρθρου.

Έχει ωριμάσει πια η αντίληψη ότι ο θεσμός της προίκας είναι ταπεινωτικός για τη γυναίκα και επιβεβαιώνει την εξάρτησή της από τον άντρα. Κι αυτό είναι αλήθεια. Γιατί ο αστικός κώδικας, ρυθμίζοντας την προίκα, δεν καθιερώνει απλώς υποχρέωση του πατέρα (κι ύστερα απ' αυτόν, της μητέρας) να εφοδιάσει την κόρη του με τα απαραίτητα περιουσιακά εφόδια, για να μην είναι εξαρτημένη από την (καλή ή κακή) θέληση του άντρα. Προίκα, όπως λέει ο αστικός κώδικας, είναι η περιουσία (κινητά και ακίνητα) που δίνει η γυναίκα ή κάποιος άλλος (συνήθως ο πατέρας της) στον άντρα «προς ανακούφισιν των βαρών του γάμου». Τα βάρη αυτά, σύμφωνα με μια άλλη διάταξη, είναι αποκλειστική υποχρέωση του άντρα. Λοιπόν, αν δε γίνει ιδιαίτερη συμφωνία (και συνήθως δε γίνεται), ο άντρας αποκτάει την κυριότητα των μετρητών χρημάτων και των κινητών που δόθηκαν ως προίκα. Η γυναίκα δεν έχει κανένα ενεργό δικαίωμα πάνω σ' αυτά. Θα έχει, αν λυθεί ο γάμος της, για να της επιστραφεί. Σ' όλη τη διάρκεια του γάμου η προίκα δεν είναι δική της περιουσία, αλλά περιουσία του άντρα. (...) Με δυο λόγια: Αυτός είναι ο αφέντης. Στη γυναίκα δεν πέφτει λόγος.

Ανακτήθηκε (10/3/2022) από

<http://www.kostasbeys.gr/articles.php?s=3&mid=1096&mnu=1&id=22819>

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ένδεια, περιουσία, ανόητος, φιλόπατρις, ενότητα.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Έπιστολαί 324d –325a

(έκδ. του Burnet, J. Oxford University Press, 1903)

18377

Στην έβδομη επιστολή του ο Πλάτων προχωρά στον απολογισμό του για τα τρία ταξίδια που είχε πραγματοποιήσει στη Σικελία. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα διατυπώνει την άποψή του για το καθεστώς των τριάκοντα τυράννων, άποψη που είχε ήδη διαμορφώσει, όταν πραγματοποίησε το πρώτο του ταξίδι στη Σικελία (390 ή 389 π.Χ.).

Τούτων [τῶν τριάκοντα] δὴ τινες οἰκεῖοί τε ὄντες καὶ γνῶριμοὶ ἐτύγγανον ἐμοί, καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν εὐθύς ὡς ἐπὶ προσήκοντα πράγματά με. Καὶ ἐγὼ θαυμαστόν οὐδὲν ἔπαθον ὑπὸ νεότητος· ᾠήθην γὰρ αὐτοὺς ἕκ τινος ἀδίκου βίου ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας διοικήσειν δὴ τὴν πόλιν, ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, τί πράξειεν. Καὶ ὁρῶν δῆπου τοὺς ἄνδρας ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ χρυσὸν ἀποδείξαντας τὴν ἔμπροσθεν πολιτείαν —τά τε ἄλλα καὶ φίλον ἄνδρα ἐμοὶ πρεσβύτερον Σωκράτη, ὃν ἐγὼ σχεδὸν οὐκ ἂν αἰσχυνοίμην εἰπὼν δικαιοτάτον εἶναι τῶν τότε, ἐπὶ τινὰ τῶν πολιτῶν μεθ' ἑτέρων ἔπεμπον, βία ἄξοντα ὡς ἀποθανούμενον, ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτοῖς, εἴτε βούλοιο εἴτε μή· ὁ δ' οὐκ ἐπέιθετο, πᾶν δὲ παρεκινδύνευσεν παθεῖν πρὶν ἀνοσίων αὐτοῖς ἔργων γενέσθαι κοινωνός — ἃ δὴ πάντα καθορῶν καὶ εἴ τιν' ἄλλα τοιαῦτα οὐ σμικρά, ἔδυσχέρανά τε καὶ ἐμαυτὸν ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν.

καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν εὐθύς ὡς ἐπὶ προσήκοντα πράγματά με: με παρακινούσαν, λοιπόν, εξαρχής να συμμετέχω στις ενέργειές τους, με τον ισχυρισμό ότι πρόκειται για πράγματα που μου ταιριάζουν

ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν: αποτραβήχτηκα ἀπὸ κείνα τα κακά

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ ὁρῶν δῆπου... ἀπὸ τῶν τότε κακῶν».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων-φράσεων του κειμένου:

οἰκεῖοι:	εἶναι	στο
εὐθύς:	εἶναι	στο
θαυμαστόν:	εἶναι	στο
ἐν χρόνῳ:	εἶναι	στο
τῶν πολιτῶν:	εἶναι	στο

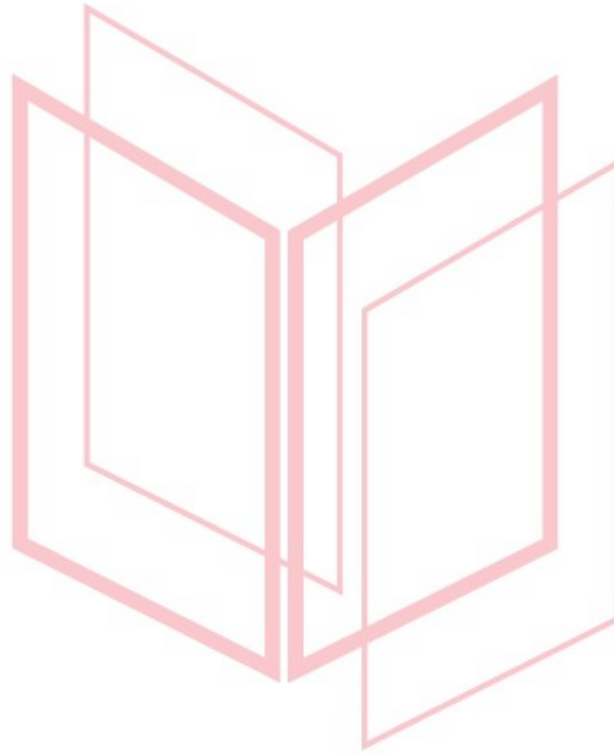
18377

τῶν πραγμάτων: είναι στο

(μονάδες 6)

β. διοικήσιν, παθεῖν: Να αναγνωριστούν συντακτικά τα υπογραμμισμένα απαρέμφατα του κειμένου και να δηλωθεί το υποκείμενό τους. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αθλημπινίσης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18377-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

A1.

α.

1) – Λ: ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι

2) – Σ: Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

3) – Λ: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων

β.

1) Με την αντωνυμία «**ὕμῶν**» ο Μαντίθεος αναφέρεται στους βουλευτές.

2) Με τη φράση «**διὰ τὰς συμφορὰς τὰς τῆς πόλεως**» αναφέρεται στις καταστροφές σε ἐμπυχο και ἀψυχο υλικό που προκάλεσε ο Πελοποννησιακός πόλεμος.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Κ.Ε. Μπέης, *Αλήθειες και μύθοι γύρω από την προίκα*, απόσπασμα

Επισημάνση: Τα δύο κείμενα αναφέρονται στην υποχρέωση της οικογένειας να παρέχει προίκα στις κόρες της. Ειδικότερα, το κείμενο του Κ.Ε. Μπέη ασκεί κριτική στον θεσμό της προίκας και αναδεικνύει τον μειωτικό χαρακτήρα που έχει για την γυναίκα, καθώς ο αστικός κώδικας ρύθμιζε τα σχετικά και υποχρέωνε την οικογένεια να εφοδιάσει την κόρη με τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία. Μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί ως σχόλιο στην αντίληψη που εκφράζεται από τα λόγια του Μαντίθεου, ο οποίος θεωρεί ηθικό χρέος και τεκμήριο της προσήλωσης του στο οικογενειακό καθήκον την παροχή προίκας στις αδελφές του, παρά το γεγονός ότι δεν ήταν νομικά υποχρεωμένος να το κάνει. Επίσης, μπορεί να επισημανθεί το μεγάλο χρονικό διάστημα από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας κατά το οποίο η προίκα ήταν η επιβεβλημένη πρακτική για τον γάμο της γυναίκας.

B4. δεῖ-δέομαι, εἶναι-οὐσίας, εὐνοίας, πατρός-πατρῶων, ἕνα-μηδέν.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Ἐπιστολαὶ 324d –325a

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Μερικοί λοιπόν απ' αυτούς έτυχε να είναι συγγενείς και γνωστοί μου και μάλιστα αμέσως και επανειλημμένως με κάλεσαν να λάβω μέρος σαν σε κάτι πού δικαιωματικά

Μερικοί από αυτούς έτυχε να είναι συγγενείς και γνωστοί μου· με παρακινούσαν, λοιπόν, εξ αρχής να συμμετέχω στις ενέργειές τους, με τον

18377-Λύση

μπορούσα να συμμερισθώ. Τότε εγώ έπαθα κάτι που δεν ήταν καθόλου παράξενο για τα νειάτα μου· πίστεψα δηλαδή, πως θα οδηγήσουν την πόλη από μια ζωή άδικη σ' ένα δίκαιο τρόπο ζωής κι έτσι θα την κυβερνήσουν· τους παρακολουθούσα λοιπόν με μεγάλη προσοχή, να ιδώ τι θα κάνουν. Και καθώς έβλεπα ότι οι άνθρωποι εκείνοι μέσα σε λίγον καιρό έκαναν να φανεί χρυσάφι το προηγούμενο πολίτευμα — εκτός απ' τα άλλα, έστειλαν το φίλο μου, τον αρκετά ηλικιωμένο Σωκράτη, που γι' αυτόν εγώ δε θα δίσταζα να πω ότι ήταν ο δικαιότερος άνθρωπος της εποχής του, τον έστειλαν μαζί με άλλους σε κάποιον πολίτη για να τον συλλάβει και να τον οδηγήσει διά της βίας στο θάνατο· κι αυτό βέβαια για να έχει λάβει μέρος στις ενέργειες τους, είτε ήθελε, είτε όχι· εκείνος όμως δεν εννοούσε να πεισθεί και προτίμησε να κινδυνεύσει να πάθει οτιδήποτε, παρά να γίνει συνεργός τους σε ανόσιες πράξεις. Καθώς λοιπόν τα έβλεπα όλ' αυτά και μερικά άλλα παρόμοια, όχι ασήμαντα, αγανάκτησα κι αποτραβήχτηκα από κείνα τα κακά.

Μτφρ. Η.Ε. Κορμπέτη. 1997.

Γ4.

α.

οϊκεῖοι: είναι κατηγορούμενο στο *τινες* (από τη μετοχή *ὄντες*).

ισχυρισμό ότι πρόκειται για πράγματα που μου ταιριάζουν. Κι αυτό που μου συνέβη τότε δεν είναι καθόλου παράξενο για έναν νέο άνθρωπο· πίστεψα, δηλαδή, ότι αυτοί θα διοικήσουν την πόλη οδηγώντας την από έναν άδικο σε έναν δίκαιο τρόπο ζωής και γι' αυτό είχα έντονα στραμμένη την προσοχή μου σ' αυτούς, για να δω τις μελλοντικές ενέργειές τους. Βλέποντας, λοιπόν, ότι οι συγκεκριμένοι άνδρες, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, έκαναν να φαίνεται χρυσάφι η προηγούμενη μορφή πολιτεύματος —εκτός των άλλων, και τον φίλο μου, τον αρκετά ηλικιωμένο Σωκράτη, για τον οποίο εγώ δεν θα δίσταζα να πω κατηγορηματικά ότι ήταν ο πιο δίκαιος από τους τότε πολίτες, τον έστειλαν μαζί με άλλους να φέρει με τη βία κάποιον πολίτη, για να θανατωθεί· στόχος τους ήταν να τον κάνουν, είτε ήθελε είτε όχι, συνένοχο στις ενέργειές τους· εκείνος όμως αρνούταν να υπακούσει και προτίμησε να διακινδυνεύσει να υποστεί κάθε συνέπεια, παρά να γίνει συνεργός σε ανίερές πράξεις— επειδή έβλεπα αυτά τα γεγονότα κι άλλα παρόμοια εξίσου σημαντικά, αγανακτούσα και απομακρυνόμουν από τις τότε εγκληματικές ενέργειες.

Μτφρ. Σ. Τσέλικας. 2006.

18377-Λύση

εὐθύς: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *παρεκάλουν*.

θαυμαστόν: ονοματικός ομοιόπτωτος (επιθετικός) προσδιορισμός στο *οὐδέν*.

έν χρόνῳ: είναι επιρρηματικός (εμπρόθετος) προσδιορισμός του χρόνου στη μετοχή *ἀποδείξαντας*.

τῶν πολιτῶν: είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική διαιρετική) στο *τινα*.

τῶν πραγμάτων: είναι (άμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *μετέχει*.

β.

διοικήσειν: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ψήθην*, ειδικό απαρέμφατο· υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι *αὐτούς* (ετεροπροσωπία)

παθεῖν: είναι αντικείμενο στο ρήμα *παρεκινδύνευσεν*, τελικό απαρέμφατο· υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι *ὁ δ' (ἐ)* (ταυτοπροσωπία).

αἰμιπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18378

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογία ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

- 1) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι στις δοκιμασίες ο ομιλητής πρέπει κυρίως να αντικρούει με επιχειρήματα τις κατηγορίες των αντιπάλων, όπως συμβαίνει και στις άλλες δικαστικές διαμάχες.
- 2) Ο Μαντίθεος παρακαλεί για την εύνοια των βουλευτών.
- 3) Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι, επειδή η περιουσία που κληρονόμησε ήταν μεγάλη, παραχώρησε μεγαλύτερο μερίδιο από την πατρική περιουσία στον αδελφό του.
- 4) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι μοίρασε την πατρική περιουσία έτσι ώστε ο ίδιος να πάρει ίσο μερίδιο με τον αδελφό του.
- 5) Ο Μαντίθεος διατυπώνει την άποψη ότι δεν έδωσε στους συμπολίτες του ποτέ αφορμή για παράπονα ή για κατηγορίες εναντίον του.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδης, Ιστορίαι §§1.23

Ο αρχαίος ιστορικός συγκρίνει τους Περσικούς πολέμους με τον Πελοποννησιακό πόλεμο με αφορμή τις επιπτώσεις που ο τελευταίος προκάλεσε στον αρχαιοελληνικό κόσμο.

Απ' όλα τα προηγούμενα πολεμικά γεγονότα, το μεγαλύτερο ήταν ο Περσικός πόλεμος, ο οποίος τερματίστηκε με δυο ναυμαχίες και δύο μάχες, ενώ ο σημερινός πόλεμος κράτησε παρά πολλά χρόνια και προκάλεσε τόσες συμφορές στην Ελλάδα, όσες δεν είχε ποτέ πάθει σε ανάλογο χρονικό διάστημα. Ποτέ άλλοτε δεν κυριεύθηκαν και δεν καταστράφηκαν τόσες πολιτείες είτε από βαρβάρους είτε από Έλληνες που πολεμούσαν μεταξύ τους. Σε πολλές, μάλιστα, πολιτείες, αφού καταστράφηκαν, εγκαταστάθηκε καινούργιος πληθυσμός. Ποτέ άλλοτε δεν έγιναν τόσες εξορίες και δεν σκοτώθηκαν τόσο άνθρωποι, είτε στον πόλεμο είτε σ' εμφυλίους σπαραγμούς. Εκτός απ' αυτό, πολλά από τα όσα αναφέρονται σε παλιές διηγήσεις, τα οποία όμως σπάνια επαληθεύονταν, έγιναν πιστευτά. Γιατί έγιναν πολλοί και καταστρεπτικοί σεισμοί και εκλείψεις ηλίου πολύ συχνότερες από όσες μπορούσαν να μνημονευτούν για τις παλιές εποχές. Μεγάλες ξηρασίες σημειώθηκαν σε πολλά μέρη και προκάλεσαν λιμούς και τέλος η φοβερή επιδημία, που προξένησε μεγάλες βλάβες και καταστροφή. Όλα αυτά έγιναν κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Μτφρ. Αγγ. Βλάχος

B4. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: **λέγειν, βίου, δύνωμαι, πόλεως, ἴδια.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Συμπόσιον §§4.34-37.1

(έκδ. του Marchant, E.C. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1921, ανατ. 1971)

Το Συμπόσιον είναι ένα από τα σωκρατικά έργα του Ξενοφώντα, ένας διάλογος γραμμένος μεταξύ του 390 και 370 π.Χ. Ο Σωκράτης με μια συντροφιά διασκεδάζει και συζητάει για τον έρωτα. Κατά τη εξέλιξη του συμποσίου ο καθένας από τους συνδαιτυμόνες καλείται να κατονομάσει κάτι για το οποίο νιώθει υπερήφανος. Στο απόσπασμα γίνεται συζήτηση για τον πλούτο.

Ἄλλ' ἄγε δὴ, ἔφη ὁ Σωκράτης, σὺ αὖ λέγε ἡμῖν, ὦ Ἀντίσθενες, πῶς οὕτω βραχέα ἔχων μέγα φρονεῖς ἐπὶ πλούτῳ. Ὅτι νομίζω, ὦ ἄνδρες, τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἐν τῷ οἴκῳ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πενίαν ἔχειν ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς. Ὅρῳ γὰρ πολλοὺς μὲν ἰδιώτας, οἱ πάνυ πολλὰ

18378

ἔχοντες χρήματα οὕτω πένεσθαι ἡγοῦνται ὥστε πάντα μὲν πόνον, πάντα δὲ κίνδυνον ὑποδύονται, ἐφ' ᾧ πλείω κτήσονται, οἷδα δὲ καὶ ἀδελφούς, οἱ τὰ ἴσα λαχόντες ὁ μὲν αὐτῶν τάρκοῦντα ἔχει καὶ περιττεύοντα τῆς δαπάνης, ὁ δὲ τοῦ παντός ἐνδεΐται· αἰσθάνομαι δὲ καὶ τυράννους τινάς, οἱ οὕτω πεινῶσι χρημάτων ὥστε ποιοῦσι πολὺ δεινότερα τῶν ἀπορωτάτων· δι' ἐνδειαν μὲν γὰρ δήπου οἱ μὲν κλέπτουσιν, οἱ δὲ τοιχωρυχοῦσιν, οἱ δὲ ἀνδραποδίζονται· τύραννοι δ' εἰσὶ τινες οἱ ὅλους μὲν οἴκους ἀναιροῦσιν, ἀθρόους δ' ἀποκτείνουσι, πολλάκις δὲ καὶ ὅλας πόλεις χρημάτων ἔνεκα ἐξανδραποδίζονται.

ἽΟτι: Διότι

περιττεύοντα τῆς δαπάνης: περισσότερα ἀπὸ τα ἐξοδά του

τοιχωρυχοῦσιν: γίνονται διαρρήκτες

ἀνδραποδίζονται: υποδουλώνουν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το ἀπόσπασμα: «**Ἄλλ' ἄγε δή, ... , ὁ δὲ τοῦ παντός ἐνδεΐται**»

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε τὴν κύρια συντακτικὴ λειτουργία τῶν υπογραμμισμένων λέξεων-φράσεων τοῦ κειμένου:

<u>ᾧ Ἀντίσθενες:</u>	εἶναι	
<u>ἐν τῷ οἴκῳ:</u>	εἶναι	στο
<u>πολλούς:</u>	εἶναι	στο
<u>πένεσθαι:</u>	εἶναι	στο
<u>πάντα</u> (το πρῶτο):	εἶναι	στο
<u>τῶν ἀπορωτάτων:</u>	εἶναι	στο

(μονάδες 6)

β. Να χαρακτηρίσετε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς τὴν πρόταση που ἀκολουθεῖ (μονάδες 2) καὶ να δηλώσετε τὸν συντακτικὸ τῆς ρόλο (μονάδες 2) «**πῶς οὕτω βραχέα ἔχων μέγα φρονεῖς ἐπὶ πλούτῳ**».

Μονάδες 10

18378-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

A1.

1) – Λ: ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντός τοῦ βίου λόγον διδόναι

2) – Σ: Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.

3) – Λ: οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης ... πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων

4) – Λ: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων

5) – Σ: πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδης, Ἱστορίαι §§1.23

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στις επιπτώσεις του Πελοποννησιακού πολέμου. Ο Μαντίθεος επικαλεῖται αυτές τις επιπτώσεις προκειμένου να δικαιολογήσει την κακή οικονομική κατάσταση του πατέρα του. Έτσι, το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί ως εμβάθυνση στη συγκεκριμένη ιστορική αναφορά του Μαντίθεου.

B4. λογοκλοπή-παράλογος-επίλογος, βιολογία-αμφίβιο-βιότοπος, αδύναμος-παντοδύναμος - δυναμόμετρο, πολεοδομία-αντιπολίτευση-απολίτιστος, ιδιότροπος-ιδιοφυΐα-ανιδιοτέλεια.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφῶν, Συμπόσιον §§4.34-37.1

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

«Και τώρα», είπε ο Σωκράτης, «πες μας εσύ, Αντισθένη, γιατί, ενώ έχεις τόσο λίγα, καυχιέσαι για τον πλούτο σου». «Διότι, φίλοι μου, πιστεύω ότι οι άνθρωποι δεν έχουν τα πλούτη ή τη φτώχεια στο σπίτι τους αλλά στην ψυχή τους. Κι αυτό επειδή βλέπω πολλούς ιδιώτες οι οποίοι, μολονότι έχουν πολλά χρήματα, πιστεύουν ότι είναι τόσο φτωχοί, ώστε υποβάλλονται σε μύριους κόπους και κινδύνους για να αποκτήσουν περισσότερα· και ξέρω επίσης

«Αλλά συ, Αντισθένη, είπε ο Σωκράτης, έλα λοιπόν πάλι και λέγε μας, πώς με τόση λίγη περιουσία υπερηφανεύεσαι για τον πλούτο σου». «Επειδή νομίζω, φίλοι μου, ότι οι άνθρωποι έχουν τον πλούτο και τη φτώχεια όχι στο σπίτι, αλλά στις ψυχές τους· επειδή βλέπω πολλούς ιδιώτες, οι οποίοι, ενώ έχουν πολλά χρήματα νομίζουν ότι είναι τόσο φτωχοί, ώστε αναλαμβάνουν παντός είδους κόπους και κινδύνους, για ν' αποκτήσουν περισσότερα. Γνωρίζω και

18378-Λύση

και αδελφούς που, αν και κληρονόμησαν ίσα μερίδια, ο ένας τους έχει αρκετά για να αντιμετωπίζει τις ανάγκες του και του μένει και περίσσευμα, ενώ ο άλλος στερείται τα πάντα· γνωρίζω εξάλλου και κάποιους τυράννους που έχουν τόση δίψα για χρήμα, ώστε διαπράττουν κακουργήματα φοβερότερα από τους φτωχότερους ανθρώπους του κόσμου· διότι η ανέχεια, πιστεύω, κάνει μερικούς κλέφτες, τοιχωρύχους ή ανδραποδιστές· υπάρχουν όμως και κάποιοι μονάρχες που καταστρέφουν ολόκληρες οικογένειες, θανατώνουν πλήθος ανθρώπους και πολλές φορές οδηγούν στη σκλαβιά πόλεις ολόκληρες για το χρήμα».

Μτφρ. Α. Σιδέρη. 2000.

Γ4.

α.

ᾧ Ἀντίσθενες: είναι κλητική προσφώνηση.

ἐν τῷ οἴκῳ: είναι επιρρηματικός (εμπρόθετος) προσδιορισμός του τόπου (στάση) στο απαρέμφατο ἔχειν.

πολλούς: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος (επιθετικός) προσδιορισμός στο *ιδιώτας*.

πένεσθαι: είναι αντικείμενο στο ρήμα *ἡγοῦνται* (ειδικό απαρέμφατο).

πάντα: είναι ονοματικός ομοιόπτωτος (κατηγορηματικός) προσδιορισμός στο *πόνον*.

τῶν ἀπορωτάτων: είναι ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική συγκριτική-β όρος σύγκρισης) από το *δεινότερα*.

β.

«πῶς οὕτω βραχέα ἔχων μέγα φρονεῖς ἐπὶ πλούτῳ»: είναι δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση (μερικής άγνοιας) ως (άμεσο) αντικείμενο στο ρήμα *λέγε*.

αδελφούς, οι οποίοι, ενώ κληρονόμησαν ίση περιουσία, ο ένας από αυτούς έχει και όσα του είναι αρκετά για τη ζωή και περίσσευμα από τα έξοδά του, ενώ ο άλλος στερείται απ' όλα. Μαθαίνω ότι και μερικοί τύραννοι έχουν τόση δίψα για χρήματα ώστε φέρονται χειρότερα από τους πιο άπορους, γιατί, ως γνωστό, εξαιτίας της ένδειας άλλοι κλέβουν, άλλοι γίνονται διαρρήκτες, άλλοι κάνουν απαγωγές, ενώ υπάρχουν μερικοί τύραννοι, οι οποίοι ολόκληρες πόλεις υποδουλώνουν για τα χρήματα».

Μτφρ. Α.Ν. Διαμαντόπουλος. [1937] 1975.

Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική.

αξιμολογίας

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18379

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαὶν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι οι δοκιμασίες διαφέρουν από τις άλλες δικαστικές διαμάχες.
2. Ο Μαντίθεος παρακαλεί για την εὖνοια των βουλευτῶν.
3. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι, επειδή η περιουσία που κληρονόμησε ήταν μεγάλη, πάντρεψε και τις δύο αδελφές του δίνοντας προίκα τριάντα μνες στην καθεμία.

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

1. «*δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω*»: Σε ποιον αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «*ἐκατέρω*»; (μονάδες 2)
2. «*...ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων*»: Σε ποιον αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «*ἐκεῖνον*»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

18379

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Νόμοι* 774c-d

Ο διάλογος διαδραματίζεται στην Κρήτη και στη συζήτηση παίρνουν μέρος ένας ανώνυμος Αθηναίος, ο Κρητικός Κλεινίας και ο Σπαρτιάτης Μέγγιλος. Θέμα του διαλόγου είναι η οικοδόμηση ενός φανταστικού πολιτεύματος, η εύρυθμη λειτουργία του οποίου εξαρτάται από μια ιδεατή νομοθεσία.

Για την προίκα μιλήσαμε και πιο μπροστά, αλλά ας επαναλάβουμε ότι ισότητα σημαίνει το να μη παίρνει, ούτε να δίνει κανείς, ούτε όταν παντρεύεται ο ίδιος, ούτε όταν παντρεύει την κόρη του γιατί δεν είναι δίκαιο να μένουν άγαμοι οι φτωχοί επειδή δεν έχουν χρήματα. Γιατί όλοι οι πολίτες έχουν τα απαραίτητα για να ζήσουν, και εκτός αυτού οι γυναίκες που δεν έχουν προίκα φέρνονται με λιγότερη αυθάδεια κι η συμπεριφορά των αντρών που θα τις παντρεύονται, για την προίκα τους, θα ήταν λιγότερο ταπεινωτική και δουλοπρεπής. Κι' όποιος υπακούει σ' αυτά, θα μπορεί να περηφανεύεται ότι έκαμε κάτι ωραίο· αυτός που δεν υπακούει ή παίρνει για προίκα φορέματα που αξίζουν πάνω από πενήντα δραχμές, ή πάνω από μία μνα ή πάνω από μιάμιση μνα ανάλογα με την οικονομική τάξη που ανήκουν – ή πάνω από την αξία δύο μνων όποιος ανήκει στην ανώτατη τάξη, θα γίνεται χρεωφειλέτης του δημοσίου για διπλάσιο ποσό, και το ποσό που έλαβε ή πήρε θα αφιερώνεται στην Ήρα και στο Δία κι ας το εισπράττουν οι ταμίες των δύο αυτών θεών, [...].

Μτφρ. Β. Μοσκόβης

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η ίδια λέξη, στο ίδιο μέρος του λόγου, σε οποιαδήποτε μορφή της (πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο) χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο κείμενο: *αίτιας, άγῶσι, ουσίας, έξέδωκα, έγκλημα.*

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Απολογία Σωκράτους* 30a5-30c4

(έκδ. του Burnet, J. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1967)

Ο Σωκράτης απολογείται στο δικαστήριο της Ηλιαίας. Με την απολογία του, όπως μας την παρουσιάζει ο Πλάτωνας, ο Σωκράτης ανάμεσα στα άλλα θέλει να εξηγήσει στους δικαστές

ότι δεν έκανε παρά αυτό που νόμιζε ότι τον πρόσταζε ο θεός, απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς του Άνουτου (: ένας από τους κατηγορούς του Σωκράτη).

Ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε, καὶ ἐγὼ οἶομαι οὐδέν πω ὑμῖν μείζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σωμαίων ἐπιμελεῖσθαι μήτε χρημάτων πρότερον μηδὲ οὕτω σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς ἀρίστη ἔσται, λέγων ὅτι «Οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ». Εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἂν εἴη βλαβερά: εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει. Πρὸς ταῦτα, φαίην ἄν, «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἄνυτῳ ἢ μή, καὶ ἢ ἀφίετέ με ἢ μή, ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσαντος ἄλλα, οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι». Μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐμμείνατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν, μὴ θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω ἀλλ' ἀκούειν· καὶ γάρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὀνήσεσθε ἀκούοντες.

περιέρχομαι: γυρίζω εδώ κι εκεί

ὀνήσεσθε: θα ωφεληθείτε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ταῦτα γὰρ κελεύει ... καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων-φράσεων του κειμένου:

εὖ: είναι ΣΤΟ

γενέσθαι : είναι ΣΤΟ

ἐν τῇ πόλει: είναι ΣΤΟ

ἀρετὴ: είναι ΣΤΟ

τὰ ἄλλα : είναι ΣΤΟ

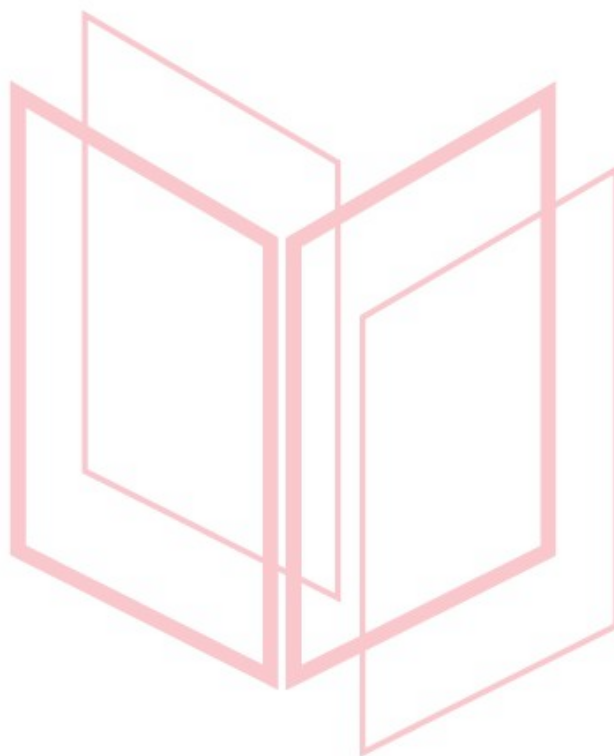
βλαβερά: είναι ΣΤΟ

(μονάδες 6)

18379

β. «εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδέν λέγει»: Ο Σωκράτης διατυπώνει εδώ έναν υποθετικό συλλογισμό για να αποδείξει την αθωότητά του. Να διακρίνετε την υπόθεση από την απόδοση και να χαρακτηρίσετε τον υποθετικό λόγο ως προς το είδος του αιτιολογώντας την απάντησή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

αθιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18379-Λύση

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

A1.

α.

1. – Σ: ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι.
2. – Σ: Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.
3. – Λ: οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδοῦς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ

β.

- 1: Η αντωνυμία «ἐκατέρᾳ» αναφέρεται στο «ἀδελφὰς».
- 2: Η αντωνυμία «ἐκείνον» αναφέρεται στο «ἀδελφόν».

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Νόμοι 774c-d

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο αναφέρεται στους λόγους για τους οποίους ο Πλάτωνας, στο πλαίσιο ενός φανταστικού πολιτεύματος με ιδεατή νομοθεσία, αντιτίθεται στο θεσμό της προίκας. Ο Μαντίθεος από την άλλη μεριά, αναφέρεται στο θεσμό της προίκας, επιχειρώντας να αποδείξει ότι, προικίζοντας επαρκώς τις αδελφές του, έχει επιδείξει τη δέουσα συμπεριφορά σε ό,τι αφορά στον ιδιωτικό του βίο, ακολουθώντας το εθιμικό δίκαιο (αφού νομικά δεν ήταν υποχρεωμένος να προικίσει τις αδελφές του). Το παράλληλο κείμενο θα μπορούσε, επομένως, να αξιοποιηθεί προκειμένου να αναδειχθεί η αντιτιθέμενη στο εθιμικό δίκαιο πλατωνική θέση, καθώς και τα επιχειρήματα με τα οποία αυτή τεκμηριώνεται.

B4.

αἰτία: Μου επιτέθηκε χωρίς να ξέρω την αιτία.

ἀγῶσι: Η Ελλάδα διοργάνωσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

οὐσίας: Μίλησε πολύ, αλλά δε μπόρεσε στην ουσία του θέματος.

ἐξέδωκα: Εξέδωσε το πρώτο του βιβλίο.

ἔγκλημα: Το φρικτό έγκλημα συγκλόνησε την κοινή γνώμη.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, Ἀπολογία Σωκράτους 30a5-30c4

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γιατί αυτή είναι η εντολή του θεού, κατάλαβέ το καλά, και εγώ πιστεύω ότι κανένα μεγαλύτερο αγαθό για σας δεν	Γιατί, να το ξέρετε καλά, αυτά διατάζει ο θεός και εγώ νομίζω ότι ποτέ δεν υπήρξε μεγαλύτερο καλό για την πόλη από τη δική
---	--

18379-Λύση

υπήρξε ως τώρα στην πόλη από την υπηρεσία μου στον θεό. Γιατί εγώ γυρίζω εδώ και εκεί χωρίς να κάνω τίποτε άλλο από το να προσπαθώ να πείσω νεότερους και ηλικιωμένους ανάμεσά σας να μη φροντίζουν προηγουμένως μήτε για τα σώματα μήτε για τα χρήματα μήτε [για τίποτε άλλο] τόσο πολύ όσο για την ψυχή πώς θα γίνει όσο γίνεται καλύτερη. Τους λέγω ότι η αρετή δεν γίνεται από τα χρήματα, αλλά τα χρήματα και όλα τα άλλα ανθρώπινα αγαθά, και ιδιωτικά και δημόσια, [γίνονται] από την αρετή. Αν λοιπόν λέγοντας αυτά διαφθείρω τους νέους, τότε είναι βλαβερά. Αν πάλι κάποιος σας λέγει ότι εγώ λέγω άλλα από αυτά, δεν λέγει την αλήθεια. Έναντι όλων αυτών», θα σας έλεγα «άνδρες Αθηναίοι, είτε πείθεσθε στον Άνυτο είτε όχι και είτε με αθώωσετε είτε όχι, εγώ δεν κάνω άλλα [δεν θα αλλάξω τη στάση μου], ακόμη και αν πρόκειται να πεθάνω πολλές φορές». Μη θορυβείτε, άνδρες Αθηναίοι, αλλά μείνετε σταθεροί στις παρακλήσεις μου. Μη θορυβείτε για όσα λέγω, αλλά ακούτε, γιατί πιστεύω ότι, αν ακούτε, θα ωφεληθείτε.

Μτφρ. Ν.Ε. Τζιράκης. 2002.

μου δραστηριότητα στην υπηρεσία του θεού. Γιατί εγώ δεν κάνω τίποτε άλλο από το να τριγυρίζω και να προσπαθώ να σας πείσω όλους, νέους και γέρους, να μη φροντίζετε πρώτα απ' όλα και με τόσο ζήλο για το σώμα σας και για τα χρήματα, αλλά για το πώς θα κάνετε την ψυχή σας όσο το δυνατόν καλύτερη. Σας λέω ότι δεν δημιουργείται από τα χρήματα η αρετή αλλά από την αρετή τα χρήματα και όλα τα άλλα αγαθά των ανθρώπων, και στην ιδιωτική και στη δημόσια ζωή. Αν λοιπόν διαφθείρω τους νέους λέγοντας αυτά, τα λόγια μου ίσως και να είναι επιβλαβή. Αν όμως κάποιος ισχυρίζεται ότι διδάσκω άλλα και όχι αυτά, τότε λέει ανοησίες. Σε έναν τέτοιο ισχυρισμό θα απαντούσα: «Αθηναίοι, δεχθείτε τη θέση του Άνυτου ή μην τη δέχεστε και αθώωστε με ή μη με αθώνετε. Εγώ πάντως δεν θα κάνω τίποτε άλλο από ό,τι έκανα ως τώρα, ακόμα και αν πρόκειται να πεθάνω πολλές φορές». Ησυχάστε, Αθηναίοι, και κάντε μου τη χάρη να τηρήσετε αυτό που σας παρακάλεσα, να ακούτε ήσυχα αυτά που λέω. Γιατί, όπως εγώ νομίζω, θα ωφεληθείτε, αν ακούσετε.

Μτφρ. Θ. Σαμαράς. 2003.

Γ4.

α.

εὔ: είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα ἴστε.

γενέσθαι : είναι αντικείμενο στο ρήμα οἶμαι (ειδικό απαρέμφατο).

ἐν τῇ πόλει: είναι επιρρηματικός (εμπρόθετος) προσδιορισμός του τόπου (στάση) στο

18379-Λύση

απαρέμφατο γενέσθαι.

ἀρετή: είναι υποκείμενο στο ρήμα γίνεται.

τὰ ἄλλα : είναι ονοματικός ομοιόπτωτος (επιθετικός) προσδιορισμός στο ἀγαθά.

βλαβερά: είναι κατηγορούμενο στο ταῦτ'(α) (από το ρήμα ἄν εἴη).

β.

Υπόθεση: εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα (εἰ + οριστική)

Απόδοση: οὐδέν λέγει (οριστική)

Ο υποθετικός λόγος που διατυπώνει ο Σωκράτης, δηλώνει το πραγματικό.

αἰμιμπινίσις

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ